

Ministerio de Instrucción

La Campana de
Gracia.

Años 1892 y 1893

MINISTERIO DE CULTURA

LA CAMPANA DE GRACIA

L' ARRIBADA DEL ANY NOU

¡Salut ciutadans, y si voleu passar un any felis, ajudeume á manejar l' escombra, y prompte farém net!

EN NOM DE LA MONARQUÍA

ELIP V va alsar la Ciutadela de Barcelona per domenyar y aterrorisar als catalans. Aixís procedia la monarquia absoluta. Al esclat de la gloriosa revolució de Setembre de 1868 caygué l'odiada fortalesa. Transformat en Parch y jardins aquell padró de tirania y despotisme, sembla que ni rastre havia de quedar de certs recorts ominosos. Y no obstant, encare avuy rebrota, si be que en un'altra forma, l'arrel de la monarquia.

Allá ahont los patricis lliberals derramaren tantas llágrimas y tanta sanch, los vehins de Barcelona per obra y gracia dels Ajuntaments monárquichs hi escamparan sumas inmensas sense 'l menor profit. Als barcelonins que tan cara pagan la seva condició de vehins de una ciutat carregada de impostos y gravámens, se 'ls obliga á contribuir ab cantitats inmensas á la construcció de un palau, destinat á afalagar á las institucions... y no sé si á desacreditarlas.

O sino fem historia.

En nom de la monarquia se va disposar que l'edifici del Arsenal de la Ciutadela sigués transformat en Palau Real, presupuestantse las obras de habilitació en la cantitat de 754.692 pessetas. Aixó succehia durant l'exercici de 1888-89. Lo desventurat D. Francisco de Paula Rius y Taulet se creya fer una gran cosa. Los regidors que 'l rodejaven també s'ho van creure, sobre tot quan ab la excusa de que per las obras s'aprofitarian materials procedents de anteriors derribos, decidiren efectuar los traballs per administració.

En nom de la monarquia va anarse muniyint la vaca.

Las 754.692 pessetas prompte van agotarse. Segons los datos que deuen obrar en l'expedient devian treballar allí centenars de peons, mestres de casas, picapedrers, etc. dada la facilitat ab que anavan desapaixent los milers de pessetas.

Pero ja s'havia comensat y era precis acabar. Tal es lo que 's deya y 's está dihent encare, sempre en nom de la monarquia.

Y 's concediren nous crèdits, de manera que á últims de Novembre passat, la caixa municipal havia enterrat en las obras la suma de 1.098.732 pessetas, més lo 10 per cent de aquesta suma, cantitat que 's reté de tots los contratistas ó sigan 109.873 pessetas més. Y encare hi havia comptes á pagar de obras que s'havian fet sense consignació, irregularment; pero en nom de la monarquia, comptes que pujavan á la suma de 216.000 pessetas y 'l 10 per cent consabut, ó sigan 21.600.

Total de lo gastat fins ara: 1.446.205. Casi 'l doble de lo que s'havia presupuestat en un principi.

Donchs bé: aquesta suma escandalosa arrancada al Erari municipal en nom de la monarquia, dat l'actual estat de las obras no representa de bon tros la meytat de lo que ha de invertir-se, si aquestas s'han de acabar ab lo mateix rumbo que s'ha vingut seguint fins ara.

De fora, 'l Palau real presenta l'aspecte de quartel monótono, trist, desfregat que ha tingut sempre. Fás-sinhi tot lo que vulgau que sempre será lleig y pobre. Pero en cambi, per dintre s'hi ha despilfarrat lo diner á mans plenas. Lo mármol hi abunda en las parets y fins en los sostres. Si algun dia las institucions, afrontant la insalubritat del siti ahont s'aixeca 'l desdixat edifici, venen á habitarlo y 's volen fer cárrech de tota la riquesa escampada per aquells sostres, haurán de anar sempre ab lo cap dret, ab perill de desllogarse alguna vértebra. No sé si tindrán aquest propòsit los que tal obra han emprés en nom de la monarquia.

Si fins ara s'ha gastat prop de un milió y mitj de pessetas y no hem arribat á mitj camí, no es temerari calcular que 'l gasto total del edifici no baixará de tres milions de pessetas.

Després vindrá l'amoblarlo. Per comprar mobles dignes de aquella casa, no podrá menos de invertir-se pel cap baix un altre milió... Y vagin plovent milions, sempre en nom de la monarquia!

No 'ls parlu als regidors monárquichs de suspendre unas obras tan ruinosas. Veuen molt be, comprenen perfectament lo que 'ls diheu: las obras del

Palau Real son una sangria oberta, s'efectúan irregularment, sense presupost previ, sense cap de las garantías que exigeix una bona administració... Pero lo qu'ells diuen—s'han comensat y han de acabarse. Aixís s'ha de fer en nom de la monarquia.

Suposém que á un pobre infelís l'han omplert de cops y de feridas. Jau extés al mitj del carrer y demana ausili. Segons lo criteri dels nostres regidors monárquichs, no es necessari restanyar la sanch que derrama en abundancia; al contrari, lo millor es inferirli novas feridas y acabar-lo.

Aixó es lo que s'está fent ab l'escorreguda Hisenda municipal. Es menester acabar-la d'escorre en nom de la monarquia. S'ha comensat y s'ha de acabar.

Crech que la dama que ocupa avuy lo trono, y á la qual va oferirse 'l Palau Real, no tindrà coneixement dels escandalosos despilfarros que per mantenir aquest oferiment s'están efectuant á Barcelona. Crech que si algun dia arribava á la seva noticia que á la capital de Catalunya l'obrer apenas pot viure, per lo elevat de las tarifas de consums; que aquí las condicions higiènicas son detestables, pagant la població considerable tribut á la mort, per falta de un bon sistema de clavegueras; crech que si s'enterava de que aquí faltan escolars de primeras lletras decorosamente instaladas, hospitals per assistir als que sofreixen alguna malaltia y tants y tants establiments de primera, absoluta é imprescindible necessitat, y qu' en cambi las suadas del poble y 'l fruyt dels seus sacrificis s'inverteixen en una obra de luxu y sense utilitat manifesta, no dupto un moment que al enterarse d'aixó posaria á ratlla 'l desenfreno dels que tals disbarats cometeu en nom de la monarquia.

Que 'l poble de Barcelona prengui nota dels datos consignats en lo present article.

Felip V va aixecar la Ciutadela per domenyar als catalans que s'havian oposat ab valentia á la seva dominació.

En cambi avuy, los successors dels concellers, allá en aquells arenals que presenciaren l'heroisme del últim Conciller en Cap, agotan y derrotan los caudals de un poble honrat, sens més objecte que aixecar un padró de servilisme... en nom de la monarquia.

P. K.

¡¡ABUR...!!

SONET

¡Abur norantahú! felis viatge:
¡Abur...! ja pots marxar, poch se me'n dona,
puig sembla que talmunt tingas la mona
de des que vas venir ab l'equipatje.
¡Abur...! Vesten ben lluny, á un lloch salvatge
y aquí deixans en pau que prou nos dona
mal viure lo govern que 'ns abrahona
goluts recaudadors vers lo prestatje.
¡Abur...! Ja pots marxar... Allá hont tú vulgas,
que tips de tú hem quedat, si 'l que ve are
com tú, xoques, ayguats y altres trifulgas
nos porta com tú has dúl, de cara á cara
te dich que li diré, sens gastá embrollas...
que 'ls testos tots se semblan á las ollas.

DOMINGO BARRINA.

os desitjo, estimats lectors, un felis any nou.

Que l'any que comensém siga més benigne y humanitari que 'l que ans d'ahir varem enterrar.

Desgraciadament manan los conservadors ó sigui 'l partit de la mala-sombra, y no podém esperar-ne res de bo.

De todas maneras, nosaltres anhelém de tot cor que sigan tot lo felissos posible dintre del actual estat de cosas.

Lo que vaig á relatar podria titular-se: *Las aventuras d'un mort-viu.*

Se tracta de un pobre treballador ocupat en las obras de construcció del ferro-carril de Montserrat. Lo dia de Nadal agafa un atach fulminant de verola, y queda exánime dintre del quarto de la casa en que s'hospedava. Los seus companys lo vesteixen, lo rodejan de ciris y 'l deixan sol, mentres l'arcalde de Montserrat dona providencias perque se li fassi la caixa.

Al cap de una estona lo mort resuscita. Se troba vestit de las festas y voltat de ciris. S'alsa esparverat, llansa alguns crits; mes ningú 'l sent. Per últim salta per la finestra al pati; atravesa una tapia y salta al pati de la casa del costat, que estava deshabitada. De aquesta passa á un'altra, en la qual hi veje

llum. Crida desesperat, trucant á la porta. Unas donas que per la veu reconeixen al mort y que per ben difunt lo tenen, preguntan esglayadas y tot senyant-se:—¿Qué voleu de la part de Deu?—Pero 's guardan molt be de obrirlo.

Per fi en un'altra casa van acullirlo, mentres los serenos portavan á la casa mortuoria 'l bagul que havia encarregat construir l'arcalde.

Tal es lo succés que ha ocorregut en la vila de Montserrat, si heu de creure la noticia que publica *La Publicidad* en las sevas columnas.

Lo govern mejicá va decretar la expulsió dels frares de Puebla, y al anarse á executar l'ordre, grupos de devots y devotas van amotinarse fent resistencia als soldats.

A consecuencia de semblant fet va resultar un paisá y un soldat morts.

L'educació frayluna sempre ha produhit los mateixos fruyts: bullangas y cabecillas.

¿Qué mor' algú? ¡Y qué importa!

Als que moren se 'ls enterra.

Y ¡qué dimontri! Després del enterro, 'ls funerals.

Y á continuació, presentació del compte á las familias dels difunts.

De tot Espanya han sortit protestas enérgicas y terminants contra la calumnia propalada en lo sentit de que 'ls republicans possibilistas intentavan ingressar en las filas de la monarquia.

Ni un sol periódich dels que militan á las ordres de Castelar ha deixat de manifestar sas incorruptibles conviccions republicanas.

Protesta més unánime no pot existir, ni concebir-se.

¿Donchs de qué era fill—preguntará algú—tot aquell rum-rum?

No es difícil precisarho. Era fill del desitj que manifestan los fussionistas de reconquistar lo poder, alabantse de portar foras novas al camp monárquich.

¡Vana ilusió!

Es més fácil que 'l partit sagastí en massa 's fassi republicá, que no que un sol possibilista abandoni las creencias de tota la seva vida.

Es molt gran la diferencia que hi ha entre la costum de seguir una política desinteressada y patriótica y la costum de enfilar sempre 'l nas cap á la farúm de la cunya ahont se guisa.

Lo dia que 'l país posi la paella en mans republicanas ¿quedará gayre gent disposada á guardar fidelitat á la monarquia?

Deixém que 'l temps torni la resposta.

Torno la fama al distingit republicá portugués Magalhaes Lima.

La noticia que va propalarse telegráficamente de que s'havia passat al camp monárquich, resultá ser falsa.

L'interessat s'ha apressurat á desmentirla, y per lo que á mi toca, no tinch sino motius de satisfacció de poderme fer eco dels seus desitjos.

Magalhaes Lima continúa sent republicá, y nosaltres esperém ab ell podernos trobar un dia en lo mateix camp, aclamant al unissono las grandesas de la República Ibérica.

Una pregunta:

¿Qui es més digne de admiració? ¿Lo ministre de Hisenda de la monarquia, que disposant de centenars de milions de pessetas viu trampejant continuament, ó 'l pobre obrer que sense més recurs que 'l seu insignificant salari, manté á la seva familia y salda tots los seus compromisos ab la major regularitat?

Y pensar que als ministres de Hisenda derrotadors y torpes se 'ls hi paga un sou anual de sis mil duros, mentres que al honrat obrer no se li estima en res lo mérit que contreu!...

En Cánovas avants de ser ministre va atacar ab gran vigor als fussionistas perque no suprimian las audiencias de ordre secundari.

Ara que ocupa 'l poder, ha bastat que un ministre desitjós d'economias, tractés de suprimirne alguna, perque s'estarrufés, exclamant:

—¡Alto, senyors!... Que no se 'm toqui una audiencia siquiera. No vull mals-de-cap. No vull que certs diputats de la majoria se 'm tirin á sobre. Quedém en que han de subsistir las mateixas audiencias que avuy existeixen.

Y de un home aixís que te un criteri quan fa la oposició y un criteri radicalment contrari quan governa, ne fan una eminencia!...

¿No valdria la pena de que se li pagués lo sou en quas de pausa?...

S'están preparant los nous aranzels de Aduanas, sigilosament, ab gran secret, com si 's tractés de cometre una mala acció.

Després se posarán en vigor tot de un plegat, y la industria que gemegui ja ha rebut.

Preparem-nos a veure sorpreses. Lo pandero està en mans dels canovistes, prompte 'l sentirem sonar; y per quan arribi aquest cas, los industrials ja saben lo que 'ls toca.

Lo de sempre: ballar ab la més lletja.

Llegeixo:

«Un diari s'ha fet eco de la declaració de un ex-ministre fusionista, qui sembla ha dit que 'l dia menos pensat nos adormirem ab govern conservador y 'ns despertarem ab govern fuslonista.

¡Vaya si podria ser!

A tal temps hem arribat que aquests cambis ja no 'ls determinan las necessitats del pais, ni las exigencias de la politica.

Depenen de las *corassonadas* del general. Més diré: depenen de que 'l héroe de Sagunto dormi del costat dret ó del esquert. Si dorm del esquert y 'l cor se li oprimeix y somia tupé, al despertarse no hi haurá més remey que cridar a n' en Sagasta.

¡Ja veuen si estém ben frescos!

CARTAS DE FORA.—A Santa Margarida dels Monjos de tres cèntims que costavan las cadiras de l' iglesia, s'han pujat a cinch. Y l' campaner que las administrava ha sigut substituït per una companyia arrendataria, composta de tres feligresos, deixant al pobre campaner a las capsas. Si 'ls vehins de aquell poble m' haguessin de creure, valdria la pena que 'ls cinch cèntims que 'ls demanan per una cadira 'ls gastessin ab la CAMPANA DE GRACIA, ab lo qual passarian l' estona més distreta que anant a la iglesia.

A Vilafranca del Pana és ha mort lo cabecilla carlista Nas-ratat. Com deixés d' existir al bell punt de la mitja nit de Nadal, hi ha gamarús fanàtic que lo que menos se figura que l' ex-cabecilla ha mort en olor de santetat. No seria poch bonich que algún dia figurés al calendari:—Sant Nas-ratat.—Al enterro hi assisti tota la carlinalla de la comarca, portant las glassas sis ex-cabecillas. Hi aná també un ex-comandant de la milicia y algunas personas que passaren plassa de lliberals, ab escàndol dels elements democràtics de aquella vila.

Mossen Cordills de la Bisbal del Panadés combat ab gran afany desde 'l cubell mistich las lleys democràtiques del Estat. Ha dit entre altres cosas que 'l matrimoni civil es un concubinat, y que 'ls que s' juntan ab aqueix llàs, viuen ab una *querida* y no ab dona propia, comparant al Jutje que efectúa dit enllàs ab lo pagès que presencia en un estable la unió de un ruch ab una somera y la de un gall ab las gallinas de un galliner.—Parlant dels republicans, digné desde 'l mateix cubell:—No 'us *ensarronin*.—Aquestas son las mostrars de cultura que dona aquell ensotanat.—Ocupantse dels que compran bens del clero al govern, afirmá que vivian en pecat mortal, fins y a tant que restituhissen lo robo... Y dihent: «Jo crech que son sòrts» afegí: «Donchs perque 'ns sentin ara 'ls resarém un pare nostre.» Aquestas son las predicars ab que mossen Cordills entreté y recrea als seus feligresos de la Bisbal del Panadés.

A Sant Joan las Fonts hi ha un rector qu' es una joya. Al pendre possessió de la rectoria, lo primer que feu sigué instituir la associació de las *hijas de Maria*. No content ab aixó enviá a buscar tres monjas de las que 'n diuen Pastoras, ab lo fi de moralisar a las pobras noyas, y vinga fer proposicions y captas ab la excusa de alsar una iglesia per las monjas, al extrém qu' en quinze dias va reunir passa de 600 duros.—Respecte a la moralitat que aixó produheix, aquí va un exemple que no havia presenciát may lo poble de Sant Joan las Fonts. Una noya, la primera presidenta de las *hijas de Maria*, anava a missa a la iglesia de la Esperansa junt ab lo Sr. Vicari. De moment la pobre hija de Maria s' ajup al costat del Vicari, fa uns quants gemechs y surt un bordegàs com un temple. Lo pobre vicari va tenir de fer de llevadora, practicant una obra de caritat; pero que tingui paciencia, que si aquesta vegada li ha tocat l' os y altres lo tall, no será sempre aixís, segons parer de una persona competent, la qual deya:—«Aquest any hi haurá cullita de botxas de fusta.» Fundantse al dirho, que tots los dias y fins altas horas de la nit, se veu dintre de la casa ahont s' hostatjan las tres monjas Pastoras, gran xivarri de capellans del poble y forasters y frares de tots colors y calibres, que alló sembla talment una *pajarera*. Si 'l bisbe no hi posa unas telas per agafar tants pinsáns, las pobras cadeneras tal vegada haurán de anar molt sovint a missa a la Esperansa. Mentres tant Mossen Bartoméu pot resoldre aquest trenca-caps:—«¿Qui es lo pare de la criatura?»

¡ANY NOU!

UN SOLTER

—Vaja, haig de fer vida nova, tirant desseguida al dret: aixó de viure solet, decididament no 'm proba. Ja estich cansat de rodar y passá 'l temps com un ós... Durant l' any noranta dos, no hi ha mes 'm' haig de casar!

UN CASAT

—Está vist, es impossible; ¡que s' hi resigni 'l dimoni! Lo pacte del matrimoni es un pacte inicuo, horrible...

Per més que un lutxi y s' esforsí, no 's pot suportá ¡es engany! Nada... dintre de aquest any haig de demaná 'l divorci.

UN POCA-VERGONYA

—Ja estich tip d' aquesta vida hont poch a poch s' hi pert tot; ja estich fart de dur pèl llot la meva ànima embrutida. Mudo 'l mèu modo de sè y 'm converteixo en un sant... Desde aquesta hora endavant vull tornarme home de bè.

UN HOME DE BE

—¡Es clar que jo no prospero! ¡Com que soch massa formal! ¡com que ab tothom soch leal! ¡com que no soch embusterol!... Ja veurás, donchs; fóra nyonya, y busquem lo que convé: desde 'l primer de jení vaig a sè un poca-vergonya.

UN QUE FUMA

—¡Psè! Ben mirat ¿qu' es fumar? Ferse malbé l' interior, escuoir que es un horror, marejarse, estussegar, llensar la mar de dinés y acabar patint del pit... Nada, nada, ja está dit: desde avuy no fumo mes.

UN QUE NO FUMA

—No sè... 'm sembla que 'l tabaco en rigor no pot fer mal... y en últim cas ¡tant se val!... també aixís un hom fa 'l maco. ¡Aná ab puro pèl carré, escampant la gran fumera pèl davant y pèl darrera!... ¡Au, desde ara fumaré!

UN BOLSISTA

—¡Abur, Llotja! Ja 'n tinch prou de tragerias y disgustos; no vull que 'm donguin mes sustos, ni que m' amaguin més l' ou. La butxaca aquí s' espolsa d' una manera molt rara... ¡Basta! Desde avuy, desde ara deixo de jugá a la *bolsa*.

UN QUE NO HI JUGA

—¡Qué sab un!... ¡Si m' hi arriqué y fés alguna jugada!... Jo 'n sè que ab una tongada han lograt fer molts dinés... Me sembla que ab bona vista y vigilant bè 'l parany... ¡Qué tanta cosa!... Aquest any vaig a tornarme bolsista.

UN QUE COBRA

—¡Any nou!... La hermosa fortuna ajuda 'l nostre partit... ¡Sagasta, vésten al lli! ¡véstenhi, que aixó es la lluna! Ja poden anar cantant contra dels conservadós... Durant l' any noranta dos las bessas no 'ns faltarán.

UN QUE NO COBRA

—Lo malestar creix per graus, l' ona bull aterradora; la trepa conservadora se 'n va anant a can Pistras. Tan clá ho veig, que considero que ans que l' any vaja a fini lo gran partit sagasti será a dalt del candelero.

Jo

—¡Aquesta es la vida humana! ¡aquest es lo nostre cor! Desitjar sempre una sort que la esperansa engalana. Y somiant, rihent, sufrint y barrejant goigs y planys, aixís van passant los anys... ¡y aixís 'ns aném morin!

C. GUMÁ.

LA FELICITAT D' ESPANYA

rosa. Van a tractar nada menos que de fer la felicitat d' Espanya.

L' extingirse l' eco de la derrera campanada de las dotze, en lo sol-mne moment en que l' any 91 acaba y 'l 92 comensa, l' Agricultura, l' Comers, la Industria, la Marina, l' Art... una pila de personatjes de diverses classes y categorias, se reuneixen en lo recó més amagat del bosch, portats per una idea noble y generosa.

Presideix lo Sentit comú. Los concurrents forman una rodona al séu voltant y 'l president obra la sessió en los següents termes:

—Ha arribat, companys, lo moment de cambiar las costums d' aquesta terra. Espanya mereix ser felis, perque té condicions per serho; y ja que fins avuy lo porch se li ha tornat truja y 'l pa se li ha florit al forn, hem de mirar si entre tots hi doném un cop de mà y arreglem aquest tinglado, contribuhinhi cadascú ab las sévas forsas y bona voluntat. Lo nostre objecte es procurar la felicitat d' Espanya. ¿Qué penséu fer per lograrho?

l' Agricultura pren la paraula y comensa a desarro-llar lo séu plan.

—Jo—diu—ensenyaré als pagesos a treballar la terra d' una manera científica y moderna. 'Ls demostraré 'l partit que 's pot treure de las conquistas del progrés, aplicant al cultiu principis segurs y matemàtics y desterrant las antiguallas y preocupacions de la rutina. 'Ls diré com se cria 'l raim, la remolatxa y 'l tabaco; 'ls explicaré la forsa é intensitat dels abonos; 'ls faré notar las propietats y defectes dels terrenos... y per fi 'ls dotaré de numerosos canals y de las millors màquinas agricolas.

L' assamblea balanceja 'l cap en senyal d' aprobació y s' aixeca 'l Comers.

—Tots los meus esforsos—comensa dihent—s' encaminarán desde avuy a obrir novas vias a la producció, buscant los mercats més convenientes a cada article, abaratint las comissions, simplificant los transports, montant magatzems a tot arreu y contentantme ab beneficis justos y enrahonats. Hi ha comarcas extrangeras ahont los nostres productos ni sisquiera 's coneixen; terras verjes, intactas, sense explotar; Américas riquissimas, encara per descubrir... en una paraula, horizonts inmensos ahont la bandera mercantil espanyola no ha tremolat may. Allí portaré 'ls nostres productos, allí introduhiré las nostres riquezas, allí trobaré camps vastissims ahont los nostres articles s' arrelarán y fructificarán.

Sona un murmul d' aplauso y 's posa a parlar la Marina.

—Abundant en las ideas apuntadas pèl Comers—diu la respetable senyora—'m comprometo desde ara a posarme a la altura de las circunstancias. Ja ha passat lo temps dels barcos-tortugas y dels vapors-carrossas. A major activitat en la producció, major rapidés en lo transport. No basta sortir puntualment dels ports de partida; es necessari arribar depressa als punts de parada. Hem d' anar a América en deu dias, a Manila en vint, a l' altra part del món en una exhalació. Jo armaré embarcacions que caminin vint... vintidugas lleguas per hora; jo tindrè vapors segurs y llibres d' averias; jo 'm presentaré a tot arreu ahont hi haja un moll per atracar y una pesseta per portar a Espanya...

Prend immediatament la paraula la Industria y diu: —Hi estudiat molt la méva situació y crech que puch desempenyar un gran paper en l' obra de la regeneració que intentém. Jo us juro que tot lo que 's fá al extranjer també ho faré jo; que no hi haurá gust exigent que no quedi satisfet, ni article delicat que deixi de fabricarse en lo pais. Educaré als meus obrers donantlós instrucció artistica, perfeccionaré 'ls medis de que avuy dispo y reavivaré la esmortuhida, més no apagada, flama del geni nacional.

Després del aplauso corresponent, s' alza 'l Patriotisme y parla d' aquesta manera:

—Contéu ab mi en tot y per tot. Basta ja de modas exóticas; desterrém las influencias extrangeras; girém los ulls al nostre pais y protegimnos nosaltres ab nosaltres. Menjars, begudas, telas, mobles, costums, útils; tot ha de ser de casa, tot ha de ser espanyol. ¿No ho teniu tot? ¿No ho produhiu tot? ¿no ho fabriqueu tot? Donchs jo us asseguro que tot lo que necessiti us ho consumiré a vosaltres.

Darrera d' ell-enrahona l' Art:

—Jo, smichs meus—diu—puch ser un important factor en la vostra empresa y us prometo 'l mèu concurs. Inspirat en las ideas modernas, coneixedor de las corrents que la civilisació ha impulsat, tinch prou númen pera crear tot lo que 'l sigle vol y pera posarme al costat dels primers artistas de tots los pahissos. No es geni lo que 'm falta, sinó protecció. Protegimeu, y ja veuréu com la gloria del Art espanyol brillará lo mateix que en las sévas épocas més esplendorosas.

Al arribar a aquest punt s' aixeca la Candidés y exclama plena d' entusiasme:

—¡Ja n' hi ha prou, amichs, ja n' hi ha prou! Basta ab las ideas exposadas, basta ab lo plan que havém portat pera cambiar completament la sòrt d' aquesta terra... Podém dirho desde ara ab tota la boca: hem lograt lo nostre ideal... ¡hem trobat la felicitat d' Espanya!...

Tothom se posa a aplaudir; pero de sopte se sent una gran riatlada que atura l' entusiasme en séch.

—Permetéume que rigui—diu lo Sentit comú, dirigit a la assamblea una mirada compassiva.

—¿Per qué?—pregunta la Candidés.

—Heu reunit *casi* tots los elements pera fer la felicitat d' Espanya; pero 'ns ne falta un, y sense aquest, no farem res may, may ¡may!

—¿No hi hauria manera de conseguirlo?

—No.

—¿Per qué? ¿tan essencial, tan dificil es lo que 'ns falta?

—Si: 'ns falta... un bon govern.

A. MARCH.

CANTARELLA

Entre las noyas del dia es mes dificil, opino, trobar un primer amor que no 'l moviment continuo.

P. TALLADAS.

REPICHS

M' entero de que ab motiu de desguassarse la fragata *Las Navas de Tolosa*, serà retirada la planxa que va col·locarse en aquest barco al objecte de commemorar lo viatge de D. Alfonso XII desde Marsella á Barcelona.

¿No veuen? Al últim tot se sab. Ara s' ha pogut enterar tot hom de que ab motiu del viatge de D. Alfonso XII, poch després del pronunciamient de Sagunto, va ferse una planxa.

Dos districtes que hi ha vacants, lo de Antequera y 'l de Roquetas, se destinan á dos nebots de 'n Romero Robledo.

De manera que per ser nebots de un ministre serán nombrats pares de la patria.

Problema geneològich:

Si 'l nebot de un ministre es pare de la patria, ¿quin grau de parentiu té 'l ministre ab aqueixa patria de la qual n' es pare un séu nebot?

No s' hi trenquin lo cap: segons aquest càlcul, lo ministre es oncle valencià de la patria. Es á dir, parent de lluny.

En Romero Robledo no pot negarse que desde que ocupa 'l ministeri de Ultramar, está fent una obra bona, ó millor dit, está desfent totas las obras dolentas que havia executat lo séu antecessor.

Cada castanya que li clava canta 'l misteri.

Al pobre Fabié, 'ls de Madrid li diuen: *El Vaticano*.

¿Saben per qué?

Diguémho en castellá, ja qu' en catalá no té traducció possible: *por que le van llenando el cuerpo de CARDENALES*.

Ha tornat de Madrid l' heréu Pantorrillas sense haver lograt lo que 's proposava al emprendre 'l séu viatge.

**CAP D' ANY
AL NOSTRE PANTORRILLAS**

Que la sort, com sempre, 'l mimi; que segueixi de la llei dantseni un pito; que 'ls tupins no se li espatllin, ni s' arriui á entrançà ab en *Cavirito*; bona dossis de paciència, bona teca, bona barra y bona gana: aixó es lo que li desitja sa segura servidora

LA CAMPANA.

Ell volia que 'n Sedó anés á la vila de l' Os á fer, davant dels ministres, lo pastel de la fusió dels conservadors y 'ls reformistas. Y en Sedó li va respondre:—Altra feyna hi há.

De manera que ha retornat trist y contrariat.

Per consolarse una mica va supl·icar als séus amichs que anessin á la estació á rebre 'l en cotxe.

La recepció ab tot y estar preparada, no va cridar l' atenció de ningú. Molt més solemne y concorreguda acostuma á ser l' entrada del Carnestoltas.

Los ayres de Madrid sembla que no li han probat—deya un conservador.

—Los ayres ray—contestava un reformista—lo qu' en tot cas no li ha probat son los *desayres*.

—¡Pobre D. Manuel!—exclamava un correligionari—fins sembla que s' hi ha afluquit.

A lo qual replicava un vehi de Barcelona, enemichacerrim del caciquisme:

—¿No era hora ja de que se li comensessin á fondre *las pantorrillas*?

Sembla que 'l Papa ha enviat una filípica al arquebisbe de Aix, desaproband la seva conducta.

Veurém si la noticia 's confirma.

Aixis. de aquesta manera al fi 's podrà assegurar que fins lo gall de Sant Pere s' ha tornat republicà.

Y ara 'm recordo que la «Juventut conservadora de Barcelona» (¡hasta tenim *juventut conservadora*!) ha felicitat al arquebisbe de Aix pels séus actes d' energia.

¡Pobres criaturas!

Pero qué s' hi ha de fer. Tal vegada acuden als bisbes

plens de devoció perque 'ls hi administrin la confirmació.

Son tan nens qu' encare no 'ls deuen haver confirmat.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

- 1.ª XARADA.—Pe-ta-ca.
- 2.ª ANAGRAMA.—Pebrot—Pobret.
- 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—La familia Carbó.
- 4.ª ROMBO.

M U S
M A L E T
E U L A R I A
S E R R A
T I A

5.ª GEROGLÍFICH.—Del element humá surt lo sabé.

Han endevinat totas las solucions los ciutadans Pere Micas y Pau de l' Hostia; n' ha endevinadas 4 Miqueletijamet; 3, Cintet Barrera; 2, Pep de Pi, B. G. P. y B. y G.; y una no més Marqués del Sol, Barinaga y Un Endeluz.

ENDEVINALLAS

XARADA.

Estimava jo una nena que un *hu* invers molt viu tenia y mirava d' una mena de *dos-tres-quart* que partia lo cor á los que mirava, donchs per 'xó'm va enamorar y des que vaig demanar sa *dos blanca m'* estimava.

Molts cops á véurela anava; pero ma sogra futura vigilant com una fura may de vista nos deixava.

Una nit, quan la escaleta jo comensava á pujar, que baixava vaig trobar á la meva estimadeta.

—¡Oh! vaig di' ab goig sens igual per fi 't beso sens torment... Nes sorti en aquell moment la vella ab una *total* esguerrant lo méu intent.

EMILIO SUNYÉ.

TRENCA-CLOSCAS.

FIDEL ROSI MAPA.
TARRASSA.

Formar ab aquestas lletas lo titul de un drama catalá y nom de son autor.

FRANCISCO FERRÉ.

OBRA NUEVA

HECES MESTRES

Forma un elegante tomo en 8.º
PRECIOSOS DIBUJOS

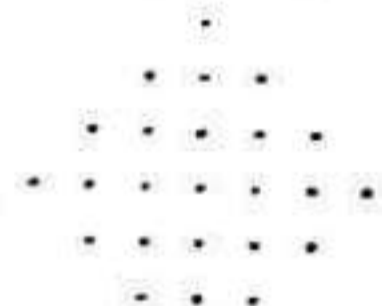
Precio: 2 pesetas

Véndese en las principales librerías y Kioscos y en casa LOPEZ, editor. — Rambla del Centro, número 20.

ANAGRAMA.
Per matrimoni com cal,
don Tot y donya Total.

CURTOINÉS.

ROMBO.

Primera ratlla vertical y horisontal: consonant.—Segona: entranya.—Tercera: apellido catala.—Quarta: apellido catalá.—Quinta: expressió lletja.—Sexta: Adjeti y tercera persona del singular del present de indicatiu de un verb que indica comoditat.—Séptima: consonant.

J. C.

GEROGLÍFICH.

: : + +
I I I

CINTET BARRERA

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Ciudadans Marqués de Lapa, B. y G., J. Salau, Mr. Eugon, D. Tranquil, Pessigollas, Pep de Pó, Pilastra, Cintet Barrera, J. Gilabert, F. y Rubió, Miqueletijamet, Rasca-tripás, Un mort, M. E. X., D. Dini, J. Rossinyol, M. Fábregas, J. Met S., Mr. Montanyoso.—Lo que 'ns envian aquesta semana no fá per casa.

Ciudadans Quimet Figuerola, Antonet del Corral, Saldoni de Vallcarca, J. Aran Gaya, J. Soler Vila, E. Julián Busquets, Pep Serra, y A. dels Gossos.—Insertarém alguna cosa de lo que 'ns remeten.

Ciudadá J. P. (Mollet del Vallés). Veurém de publicarho la semana próxima; aquesta no hi ha capigut.—El corresponal (Torredembarra). Haurá de enviarho més ben redactat, ab tinta més negra y una firma al peu que 'n respongui.—J. Starams: Los versos encaré qu' están bé, son poch sustanciosos.—Un que no ho ha copiat: Sens dupte 'l periódic á que aludeix va passarli inadvertit. Crech, per consegüent, que li correspón més aviat denarli un avis personalment, que no formular una censura.—Mayet: La primera poesia va bé; en la segona no sabém que voldrá dir.—Amadeo: no 'ns va prou bé.—R. S. (Igualada). Gracias mil per l' envió del periódic.—J. Usón: Está molt bé. Conservém los originals á que aludeix y 'ns proposém publicarlos.—J. Mallol: No 'ns acaba de agradar.—Trentau: es molt fluix.—J. T. y R.: Lo sonet va bé.—P. Talladas: Molts gracias per haverse tornat á recordar de nosaltres. Está molt bé.—M. Solá: La primera passa; la segona no.—Quim Artigayre: Molt bé y gracias.—J. Vilaseca: Ho acceptém y li agraím.—M. Trulls A.: Hi há bona intenció; pero literariament deixa algo que desitjar.—J. M. Cololosa: Gracias y repeteixi.—Lluís Salvador: Va bé.—Heréu d' Horta: Idem.—P. Colomé: es molt fluix.—J. Abril Virgili: Es regular; mirarém de publicarho; lo demés anirá sortint.—Francisco Llenas: Rebutts los versos; están bé y se li aprecian.

LOPEZ, editor.—Rambla del Mitj, 20.

BARCELONA.—A. Lopez Robert, impresor.—Asalto, 63.

Almanach de la Campana de Gracia pera 1892

Text variat, Dibuijos de primera, Cromos de punta, Caricaturas xispejants.

Tot aixó val sols 2 ralets

Se ven per tot arreu

